

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- 1 A jogerős ítéletben megállapított, a felülvizsgálati kérelem szempontjából tényállás szerint az I. r. alperes a felperes gazdasági társaságnak tulajdonosa és ügyvezetője volt. A felperes ellen 2013. július 3-án előterjesztett kérelem alapján felszámolási eljárás indult, melyben a felszámolás kezdő időpontja 2013. október 18.
A felperes gazdasági társaság tagja volt a **C-S. Kft. (C-S. Kft.)** társaságnak, amely 2010. november 30-án keresetet terjesztett elő a felperes ellen a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Mellett Szervezett Választottbírószág előtt tagkizárás iránt. A felperest a választottbírószági eljárásban ügyvédi iroda képviselte a Vb/10.232. számú ügyben. A Választottbírószág 2012. február 27-én hozott ítéletével a tagkizárás iránti kérelmet elutasította.
A perbeli beavatkozó, mint a **C-S. Kft.** tagja megvásárolta a felperes **C-S. Kft.**-ben levő üzletrészt. Ezt az adásvételi szerződést a perbeli beavatkozó 2010. december 13-án megtámadta, majd 2011. január 13-án keresetet terjesztett elő a Választottbírószágnál. A Vb/11.015. számú, 2012. szeptember 28-án kelt ítéletben a Választottbírószág az üzletrész átruházására vonatkozó szerződést érvénytelennek nyilvánította és kötelezte a feleket az eredeti állapot helyreállítására. A felperes ezen választottbírószági ítélet érvénytelenítése iránt pert indított, azonban azt - elállás folytán - a bíróság megszüntette.
- 2 A felperes társaság - egyebek mellett - 2012. január 1-jén az I. r. alperessel megbízási szerződést kötött, amelyben megbízta az I. r. alperest, hogy a felperest a választottbírószági eljárásokban képviselje. A megbízási díjat a **C-S. Kft.**-ben birtokolt tulajdonrész értékének 1%-ában, 30.000.000 Ft-ban határozták meg. A megbízási díj esedékességét a Választottbírószág ítélete kézhezvételének napjához köthették azzal, hogy az ítélet automatikusan teljesítési igazolásnak minősül. A szerződésben azt is rögzítették, hogy a szerződés megkötésének indokául az ügyvédi védelem megszűnése szolgált. A szerződés hátoldalán rögzített igazolás szerint a teljesítés 2012. október 30-án megtörtént. Az I. r. alperes megbízási szerződés alapján készpénzben 2013. május 9-én 24.188.500 Ft megbízási díjat átvett.
- 3 A beavatkozó hitelezői igényét a felszámoló a felperessel szembeni felszámolási eljárásban nyilvántartásba vette.
- 4 Az I. r. alperes, mint a felperes ügyvezetője 2013. november 25-én adta át a felperes iratait a felszámolónak, az iratjegyzék szerint a peres anyagok átadása is megtörtént.

A felperes keresete, az I. r. alperes érdemi ellenkérelme

- 5 A felperes 2014. február 14-én előterjesztett keresetében az I. r. alperest 32.863.371 Ft tőke, ennek 24.188.500 Ft után 2013. május

9-től, míg 8.174.471 Ft után 2012. december 1-től számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni.

Keresetét több ügyletre is alapította. A megbízási szerződéssel kapcsolatban előterjesztett keresete jogalapjaként elsődlegesen a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 40. § (1) bekezdés a) és b) pontját jelölte meg. Kifejtette, hogy a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 149. §-a szerint a társaság ügyeinek intézését, annak törvényes képviselőjét az ügyvezető látja el. Ez a kötelezettsége a választottbírói eljárásokban is fennállt, nem indokolta semmi a külön megbízási szerződés megkötését. A Vb/10.232. számú perben a felperes képviselőjét végig ügyvédi iroda látta el. A másik perben 2011. december 16-ig szintén az ügyvédi iroda járt el, majd az I. r. alperes a felperes vezető tisztségviselőjeként nyilatkozott, megbízottként nem látott el képviselőt. A felperes e keresete jogalapjaként hivatkozott a Ptk. 221. § (3) bekezdésére és a Gt. 141. § (2) bekezdés m) pontjára is.

Másodlagosan a Cstv. 40. § (2) bekezdés alapján kérte vissza a megbízási szerződés alapján az I. r. alperesnek nyújtott szolgáltatást, hivatkozva arra, hogy a szerződés eredménye egy hitelező előnyben részesítése volt és a szolgáltatás nem minősül a rendes gazdálkodás körébe tartozónak. Állította, hogy az I. r. alperes 2013. május 9-én vette fel a megbízási díjat, amikor már folyamatban volt a felperessel szemben a végrehajtási eljárás, melyről a felek tudtak, továbbá a kifizetés nem tekinthető a rendes gazdálkodás körébe tartozónak.

- 6 Az I. r. alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a megbízási szerződés a hitelezői igény kijátszására nem irányulhatott, mert a felperesnek nem volt olyan hitelezője, amelynek a sérelmére jártak volna el.

Állította, hogy a választottbírói perekben való eljárása a szokásos irányítási döntési feladatokhoz képest többletfeladatot jelentett és költséggel is járt. Vitatta, hogy a díj aránytalan lett volna.

Az érvénytelenség jogkövetkezményei tekintetében hivatkozott arra, hogy csak az ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás visszatérítése jöhet szóba a Ptk. 237. § (1) bekezdése alapján, azonban a Cstv. 40. § (2) bekezdésére alapított keresettel összefüggésben a visszatérítés lehetősége kizárt.

Az elsőfokú bíróság ítélete

- 7 Az elsőfokú bíróság - egyebek mellett - kötelezte az I. r. alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 15 napon belül 24.188.500 Ft-ot és ennek 2013. május 9-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát, ezt meghaladóan az I. r. alperessel szembeni keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 221. § (3) bekezdése és a Gt. 141. § (2) bekezdés m) pontjára hivatkozással a megbízási szerződés

semmisségét állapította meg, és ennek alapján kötelezte az I. r. alperest fizetésre.

A másodfokú bíróság ítélete

- 8 A felperes és az I. r. alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az illetékfizetési kötelezettség tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- A másodfokú bíróság álláspontja szerint a megbízási szerződés semmissége az elsőfokú bíróság által kifejtettek alapján nem állapítható meg. Miután azonban az elsőfokú bíróság - eltérő jogi álláspontja miatt - nem vizsgálta a megbízási szerződéssel összefüggésben a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és b) pontja, valamint (2) bekezdése szerinti kereseti kérelmet, a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a másodfokú bíróság vizsgálta a perben érvényesített jogot és az azzal szemben felhozott védekezést.
- 9 Álláspontja szerint a jogszabály tiltó rendelkezése hiányában nincs akadálya annak, hogy a törvényes képviselő - ügyvezetőként az I. r. alperes - díjazás ellenében a gazdasági társaság vonatkozásában megbízási szerződést kössön, munkát fejtsen ki. Nem álltak azonban rendelkezésre teljeskörűen a választottbírósági eljárás iratai, amelyekből következtetést lehetne levonni az I. r. alperes munkavégzésére. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ennek ellenére a bizonyítás nagy terjedelmű kiegészítése szükségtelen, mert a Cstv. 40. § (2) bekezdése alapján a kereset elbírálható volt. Ha ugyanis a megbízási szerződés alapján a kifejtett tevékenységgel arányosan járó megbízási díj megállapításra kerülne, akkor is vizsgálendő lenne a Cstv. 40. § (2) bekezdése szerint, hogy az összeg visszakövetelhető-e.
- 10 Megállapította, hogy a megbízási díj kifizetése 2013. május 9-én történt meg. Az I. r. alperes ugyan az elsőfokú eljárásban állította, hogy a megbízási díj átutalására banki úton 2012. december 1-jén került sor, az átutalásról szóló bizonylatot azonban nem tudta csatolni. Az ellentmondó elszámolási okirati dátumokat értékelve a másodfokú bíróság megállapította, hogy az átutalásra 2013. május 9-én került sor, ezért a Cstv. 40. § (2) bekezdése szerint a kifizetés vizsgálható volt.
- 11 A kifizetés nem minősült a rendes gazdálkodás körébe tartozó tevékenységnek, az nem az üzletszerű, mindennapi gazdasági tevékenység körébe tartozott, ezért a visszakövetelés törvényi feltétele fennáll.
- Az I. r. alperes tehát nem megbízási szerződés érvénytelensége következményeként, hanem a Cstv. 40. § (2) bekezdése alapján köteles az általa felvett megbízási díj felperesnek történő visszafizetésére.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- 12 Az I. r. alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítéletet helybenhagyó része

hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítélete e részének megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását. Másodlagosan kérte az eljáró bíróságok új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Perköltség igénye volt.

- 13 Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 253. § (3) bekezdését, a 206. § (1) bekezdését, 164. § (1) bekezdését és a Cstv. 40. § (2) bekezdését.

Előadta, hogy a felperes csak a terhére megállapított illeték összege tekintetében fellebbezett, az I. r. alperes pedig a semmisségi okból eredő érvénytelenség megállapítását és jogkövetkezményét támadta, melyet meg is indokolt. Miután az elsőfokú bíróság a Cstv. szerinti kereseti kérelmekről nem döntött, az I. r. alperes csak utalt arra, hogy fenntartja korábbi nyilatkozatait a kereset alaptalanságára vonatkozóan. A keresetnek a Cstv. szerinti jogcímei tekintetében az elsőfokú ítélet ellen sem fellebbezés, sem fellebbezési ellenkérelem nem került előterjesztésre, a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (3) bekezdését megsértve túlterjeszkedett a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretein.

- 14 Amennyiben mégis érdemben bírálhatta el a másodfokú bíróság a Cstv. 40. § (2) bekezdése alapján az ügyet, úgy állította, hogy a Pp. 206. § (1) bekezdése azért sérült, mert a tényállás felderítése nem történt meg. Felsorolta a felperes által becsatolt okiratokat, hivatkozott a végrehajtási ügy irataira és az I. r. alperes által benyújtott 14.Gpfk.44.264/2013/3. számú végzésre. Állította, hogy mindezek egymásnak és önmaguknak is ellentmondanak, s az ellentmondások feltárása nélkül azokra ítéletet alapítani nem lehetett volna.

Előadta, hogy a megbízási díj utalásának igazolására bankszámla kivonatot azért nem csatolt, mert a felszámoló által lehetővé tett iratbetekintés során derült ki, hogy nem bankszámlán, hanem a 2012. évi pénztárban szerepel a megbízási díj kifizetése. Állította, hogy 2013. május 9-én nem fizethetett ki a felperes az alperesnek ekkora összeget, mert 2012. december 31-én már csak 46.000 Ft-ja volt, és később sem jutott bevételhez. Mindezeket a bíróságnak tisztáznia kellett volna.

- 15 A felperes nem bizonyította a Cstv. 40. § (2) bekezdése szerinti határidő megtartását, ezért a jogerős ítélet sérti a Pp. 164. § (1) bekezdését.

érti azért is az ítélet a Cstv. 40. § (2) bekezdését, mert a kifizetés nem jelentette más hitelező előnyben részesítését. A felperes **C-S**. Kft.-ben levő üzletrésze bőséges fedezetet nyújtott a hitelezői kielégítésére. Álláspontja szerint a rendes gazdálkodás körébe tartozott a megbízási szerződés megkötése, mivel az a társaságok életében rendszerinti, megszokott jogügylet.

- 16 A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását. Kifejtette, hogy a felperes keresetének elutasítására irányuló I. r. alperesi kérelem

korlátlaná tette a másodfokú bíróságnak a fellebbezett kereseti igénypontra vonatkozó döntési jogkörét.

Előadta, hogy az I. r. alperes a Cstv. 40. § (2) bekezdése kapcsán megismételte korábbi nyilatkozatait, amelyeket már az első-másodfokú bíróság értékelt. A bizonyítékok értékelése tekintetében jogszabályba ütközést nem bizonyított.

A Kúria döntése és jogi indokai

- 17 A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül, és azt a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem találta jogszabálysértőnek.
- 18 A Kúriának elsődlegesen abban az eljárásjogi kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a másodfokú bíróság megsértette-e a Pp. 253. § (3) bekezdését. E rendelkezés szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között változtathatja meg, e korlátok között azonban a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozhat, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyalta, illetőleg nem határozott.
- 19 A felperes eshetőlegesen több jogcímen terjesztette elő keresetét az alperessel szemben a megbízási szerződés tekintetében. Az elsőfokú bíróság a megbízási szerződés semmisségére hivatkozással kötelezte az alperest fizetésre. Az alperes fellebbezésében e tekintetben is a kereset elutasítását kérte. A Kúria álláspontja szerint helytállóan hivatkozott arra a felperes, hogy az alperes a fellebbezési kérelmével a másodfokú bíróság számára nemcsak azt tette lehetővé, hogy vizsgálja az elsőfokú bíróságnak a kereset e pontjában érvényesített joggal kapcsolatos döntését, hanem azt is, hogy amennyiben e döntéssel nem ért egyet, úgy határozzon az eshetőleges kereseti kérelem elsőfokú bíróság által nem vizsgált kérelmei tárgyában is. Ebből következően nem állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság megsértette volna a Pp. 253. § (3) bekezdését.
- 20 A felülvizsgálati kérelem érdemével kapcsolatban az alperes azt állította, hogy a megbízási szerződés alapján történt kifizetés időpontja szerint az ügylet nem esik a Cstv. 40. § (2) bekezdésének hatálya alá, mert a kifizetésre a felszámolási eljárás lefolytatása iránti kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző több, mint hatvan nappal került sor. Felülvizsgálati kérelmének alapjául tehát az szolgál, hogy ez a rendelkezés az adott szerződés vonatkozásában nem is lett volna alkalmazható, mert a kifizetésre korábban került sor. Ennek kapcsán állította a Pp. 206. § (1) bekezdésének a megsértését is.
A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével állapította meg a kifizetés időpontját. A Kúria utal arra, hogy a felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna. Az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak

egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013.119.).

Figyelemmel arra, hogy maga az I. r. alperes is arra hivatkozott, hogy ellentmondóak voltak a rendelkezésre álló bizonyítékok, ezért nem állapítható meg az, hogy a bizonyítékokból csak az I. r. alperes által állított következtetésre lehetett volna jutni, ezért a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését.

- 21 Téves az I. r. alperes azon állítása is, hogy a kifizetés nem jelentette más hitelező előnyben részesítését. E tény a felszámolás megindulása után, visszatekintve lehet ténylegesen megállapítani. Ha a felszámolás során a hitelezők kielégítésére nincs elegendő vagyon, és a felszámolási eljárást megelőzően a Cstv. szerinti határidőben olyan hitelező kielégítésére került sor, akinek a követelésére a felszámolási kielégítési sorrend szerint az adós vagyonából nem lett volna lehetőség, akkor a hitelező előnyben részesítése megállapítható. Az a tény, hogy a felperes **C-S.** Kft.-ben levő üzletrészenek névértéke bőséges fedezetet nyújtott volna a hitelezői igények kielégítésére, nem befolyásolja annak megállapítását, hogy a felszámolás megindulása után a fentiekben kifejtett helyzet bekövetkezett.
- 22 Nem ért egyet a Kúria az I. r. alperesnek azzal az álláspontjával sem, hogy ez a megbízási szerződés a rendes gazdálkodás körébe tartozott volna. Igaz, hogy ez a szerződésfajta a társaságok életében rendszerinti, megszokott jogügylet, ezért a rendes gazdálkodás körébe tartozhat, az adott esetben azonban egy ilyen tartalmú megbízási szerződés kifizetése nem minősíthető az adós rendes gazdálkodása körébe tartozó eseménynek.
- 23 Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- 24 Az I. r. alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségét, amely a jogi képviselével felmerült ügyvédi munkadíjból áll. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a)-b) pontja, (5)-(6) bekezdése, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.
- 25 Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az I. r. alperes teljes személyes költségmentessége folytán a le nem rótt illetéket az állam viseli.
- 26 A Kúria az ítéletét tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2016. szeptember 6.

Dr. Török Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelél: